

СЕКЦІЯ 3.
**ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДОЗНАВСТВА:
НАУКОВА ТА ПОЗНАУКОВА КАРТИНИ СВІТУ**

Антипова Ольга Сергіївна
аспірант
Донецького національного
університету імені Василя Стуса

ЗНАЧЕННЯ ФІЛОСОФІЇ ІНФОРМАЦІЇ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

У сучасному світі інформація перетворилася на один з найважливіших ресурсів людства, а інформаційні системи і технології – в найважливіші засоби обробки даного ресурсу.

Дослідження показують, що в ХХІ-му столітті світ стрімко змінюється. При цьому найбільш радикальні і великомасштабні зміни відбуваються в інформаційній сфері суспільства. Ці зміни є не просто черговим етапом розвитку науково-технологічної революції, а мають глобальний цивілізаційний характер.

В умовах становлення нової інформаційної цивілізації істотно зростає роль інформації і наукових знань практично в усіх сферах життєдіяльності суспільства. Саме це і є головною причиною розвитку нового напрямку філософського дослідження, яке отримало назву філософії інформації.

У той же час поняття інформації безпосередньо або побічно пронизує багато з сучасних філософських концепцій, тому вважається, що філософія інформації виявиться корисною для них. Понад те, на сучасному етапі розвитку людства філософія інформації представляється актуальною гілкою філософії як «епохи, схопленої думкою» (в гегелівському розумінні).

Горизонт філософії інформації, обмежений феноменом інформації, не має права закривати інші горизонти світобудови і світу людини, не менш важливі для сучасної філософської думки – синергетичний, глобальний, еволюційний, антропоцентричний, екзистенційний та ін. Наш розум повинен прагнути до синтезу різних концепцій, бо, як застерігав один з основоположників теорії інформації К.Е. Шеннон: «дуже рідко вдається відкрити кілька таємниць природи одним і тим же ключем».

Він був не тільки американським інженером, криптоаналітиком та математиком, але й вважається «батьком інформаційного століття». Шеннон є засновником теорії інформації, що знайшла застосування в сучасних високотехнологічних системах зв'язку. Надав фундаментальні поняття, ідеї та їх математичні формулювання, які в даний час формують основу для сучасних комунікаційних технологій. У 1948 році запропонував використовувати слово «біт» для позначення найменшої одиниці інформації. Крім того, поняття ентропії було важливою особливістю теорії Шеннона. Він продемонстрував, що введена ним ентропія еквівалентна мірі невизначеності інформації в

переданому повідомленні. Статті Шеннона «Математична теорія зв'язку» і «Теорія зв'язку в секретних системах» вважаються основними для теорії інформації та криптографії. Клод Шеннон був одним з перших, хто підійшов до криптографії з наукової точки зору, він перший сформулював її теоретичні основи і ввів до розгляду багато основних понять.

Криптографія – наука про математичні методи забезпечення конфіденційності, цілісності і автентичності інформації. Її розвиток був спричинений практичною потребою передавати важливі відомості найнадійнішим чином, тому вона зараз потребує математичного забезпечення.

Одним з засобів є теорія квазігруп, латинських квадратів та гіперкубів. Одним з ключових понять цих теорій є поняття ортогональності операцій, зокрема парастрофно ортогональних операцій. Проблема побудови кодів, що виправляють помилки, зокрема МДР-кодів, які розподіляють секрет схем, зводиться до вивчення ортогональних квазігруп. Отже, важливою є проблема вивчення ефективних методів побудови попарно ортогональних квазігруп.

З вищесказаного можу зробити висновок, що розвиток філософії інформації викликаний важливістю та великими обсягами інформації у сучасному суспільстві. Збереження, аналіз, передача та безпека інформації потребують знань з багатьох наук, зокрема математики, що природно, оскільки від початку свого існування філософія та математика доповнювали і змінювали одна одну.

Таким чином, дослідження в області філософії інформації розширюють наші уявлення про структуру реальності оточуючого нас світу і тому є необхідними для формування сучасного наукового світогляду, а також для розвитку самої філософської науки.

Василенко Валерія Юрьевна
аспірант факультета математики
і інформаційних технологій
Донецького національного
університету імені Василя Стуса

ПРОБЛЕМА ИДЕНТИЧНОСТИ КАТЕГОРИЙ «ИСТИНА» И «ПРАВДА»

Казалось бы, смысл понятия «истина» является понятным и очевидным для каждого человека. Однако если попросить этого же человека дать определение истины, то сложность, безусловно, возникнет, ведь понимание это основывается, скорее всего, на чувственном, низшем уровне познания.

Для многих людей истина и правда тождественны. Но так ли это? Является ли истина правдой, а правда истиной?

«Платон мне друг... но истине следует отдавать преимущество», – так говорил Аристотель, и именно он первым дал определение истины, которое звучит как единство мышления и бытия [1].